

Bærum kommunes høringsuttalelse til

KULTURSKOLELØFTET – KULTURSKOLE FOR ALLE

Sektorutvalget for barn og unge i Bærum kommune behandlet i sitt møte 15.02.11 sak om ”Kulturskoleløftet – kulturskole for alle” og avgir med dette følgende høringsuttalelse:

Bærum kommune er gjort kjent med ”Kulturskoleløftet” og takker for anledningen til å komme med en uttalelse.

Bærum musikk- og kulturskole er en av de største skolene i landet og har nettopp markert sitt 40-års jubileum. Skolen har om lag 1800 elevplasser og har hovedsakelig et fagtilbud innenfor instrumentalopplæring (musikk), musikkterapi og billedkunst. I tillegg har skolen tilbud om skapende skriving i samarbeid med Bærum Bibliotek.

Musikk- og kulturskolen forvalter også ”Den kulturelle skolesekken ” i Bærum og er - med et utstrakt samarbeid med frivillige, lag, foreninger, korps, orkestre og ulike offentlige institusjoner - et ressurscenter i kommunen. Bærum kommune er således godt i gang med den utviklingen Kulturskoleutvalget og tidligere Stortingsmelding 38 – ”Ei blot til lyst” peker på når det gjelder å utvikle kulturskolene til lokale ressursentra.

Rapporten ”Kulturskoleløftet – kulturskole for alle” er et grundig og omfattende dokument. Bærum kommune vil kommentere et utvalg av forslagene i rapporten. Utvalget er gjort ut fra relevans for egen kommune og hvilke innspill som er særlig sentrale i rapporten.

Visjonære målsetninger og forventninger

Bærum kommune registrerer med tilfredshet at Regjeringen har plassert kulturskolesaken høyt på dagsorden. Gjennom Soria Moria-erklæringen og Kulturskoleløftet 1 og 2 er det skapt forventninger om at staten vil ta et større medansvar for økonomi og føringer for innhold i den videre kulturskoleutvikling i kommunene. I Kulturløftet II heter det: *”Det skal gjennomføres et kulturskoleløft slik at alle barn som ønsker det skal få et kulturskoletilbud av god kvalitet til en rimelig pris. Dette skal sikres ved statlige stimuleringsmidler og en god kommuneøkonomi.”*

Bærum kommune støtter den visjonære målsettingen, men ønsker å peke på at en slik videreutvikling av kulturskolen er avhengig av økt nasjonal innsats. Innsatsen kan skje i form av stimuleringsmidler eller andre økonomiske incitament.

Kulturskole for alle

Kulturskolen er et viktig element i et trygt oppvekstmiljø og bør være et tilbud til alle. Kulturskolen gir elevene kunnskaper, ferdigheter og opplevelser som er med på å utvikle de kunstneriske sidene ved elevene, og bidrar til å utvikle dem som hele mennesker. Forskning viser at læring i kunstneriske fag styrker generell motivasjon og lærelyst og gir sosial integrering, noe som er viktige faktorer for personlighetsutvikling, selvbilde, dannelse og livslust. Det er grunn til å hevde at kulturskolens aktiviteter har stor overføringsverdi til læring av de grunnleggende ferdighetene i grunnskolens målsetting. Kulturskolen er gjennom sin kompetanse, sine metoder og arbeidsformer et supplement til grunnskolens undervisning, ikke bare for den enkelte elev men for grunnskolen som helhet. Skoleslagene bør derfor i større grad enn i dag ses i sammenheng.

GSI-tallene for skoleåret 2009/10 viser at det er 109 323 elever i kulturskolen i Norge, derav 91 383 i grunnskolealder. Ventelistene pr i dag utgjør ca 25 000 søkere. Det er grunn til å tro at behovet for plasser er enda større da det er mange som på grunn av lange ventelister lar vær å søke.

Ved musikk- og kulturskolen i Bærum er det 1800 elevplasser og like mange på venteliste. I tillegg til ventelisten kommer de korpslevene som ikke får plass gjennom det ordinære samarbeidet mellom korpsene og musikk- og kulturskolen. Disse elevene utgjør ca 500 ”venteliste-plasser” som ikke er registrert i det ordinære elevregisteret eller i GSI. I Bærum er oppslutningen (dvs. elevplasser og søkere) svært høy, mens dekningsgraden er langt lavere enn på landsbasis, ca 11 %. Det er med andre ord langt igjen til den uttalte nasjonale målsettingen om at helst alle – men minst 30 % – av elever i grunnskolealder skal få plass i kulturskolen dersom de ønsker det.

Bærum Kommune ønsker å peke på at det er behovet for flere plasser som er det mest sentrale i kulturskolens videre utvikling. Et nasjonalt løft for å gi alle som ønsker det et faglig godt tilbud er derfor det viktigste.

Kulturskolen, grunnskolen og SFO

Kulturskoleutvalget ble oppnevnt for blant annet å se på samarbeidsmuligheter mellom SFO og kulturskolen. Pr. i dag er SFO et *aktivitetstilbud*, mens kulturskolen er et *opplæringstilbud*. Bærum kommune ønsker å bevare en kulturskole med høy kvalitet, kompetente lærere og et faglig godt opplæringstilbud. Bærum kommune støtter dermed kulturskoleutvalgets innstilling når de peker på at et samarbeid mellom SFO og kulturskolen vil kunne være en god måte å heve kvaliteten i SFO-tilbudet på og bidra til et mer variert aktivitetstilbud.

Rapporten beskriver en hverdag i mange kommuner der kulturskoleelever tas ut av den ordinære grunnskoleundervisningen for å få sitt kulturskoletilbud. I Bærum har dette vært gjort tidligere, men gjøres nå bare i helt spesielle tilfeller.

En slik modell vil kunne tilføre grunnskolen kompetanse (jfr punkt om kompetansekriterier), legge grunnlag for et bedre forpliktende samarbeid mellom grunnskole/kulturskole og SFO og dermed inkludere kulturskoleansatte i grunnskolen.

Kulturskoleutvalget foreslår at en slik modell videreutvikles og peker på at det da må gjøres en endring i opplæringsloven. Bærum kommune er opptatt av å utvikle gode modeller for kulturskoleledrift og støtter derfor utvalget på dette punktet, men forutsetter at en slik endring blir godt konsekvensutredet både økonomisk og faglig.

Kvalitet og sammenheng i opplæringen

Kulturskoleutvalget foreslår at elever på ungdomstrinnet skal kunne velge fra kunstfagene i videregående opplæring innenfor faget ”Utdanningsvalg” i ungdomsskolen. Bærum kommune støtter dette og tror at dette vil være med på å skape sammenheng i grunnopplæringen, knytte grunnskole og videregående opplæring bedre sammen og bidra til at flere fullfører opplæringen. Å få prøve ut interesser og bli bevisst egne evner og anlegg kan bidra til at flere foretar mer kunnskapsbaserte valg av utdanning og yrke. Det vil også kunne gi en god effekt for elever i kulturskolen som vil satse og fordype seg og gi sammenheng til deres evner og talent. En spennende kulturskoleutvikling kunne være å gi rom for et samarbeid mellom videregående skolen og kulturskolen innenfor faget Utdanningsvalg.

Kompetansekriterier

Kulturskoleutvalget foreslår at det innføres kompetansekriterier for å undervise i kunsthøgskolefag, tilsvarende andre fag. I dag er det ikke et slikt krav, verken til musikkfaget eller til kunst- og håndverk, og 50 % av lærerne som underviser i estetiske fag på småskoletrinnet, har ikke utdanning i fagene. Kunstfagenes andel av det totale timetallet i grunnskolen har vært redusert for hver reform etter Mønsterplanen av 1974, fra 19,7 % til i dag 13,3 %.

Når man ser på hvor lite grunnopplæring man har i for eksempel musikkfaget gjennom det vanlige utdanningsløpet, er det desto viktigere med kompetente lærere i faget. Bærum kommune støtter derfor utvalget på dette punktet.

Forskrift

Kulturskoleutvalget foreslår nasjonale forskrifter for kulturskolen. Intensjonen er å gi føring/retning for innhold, kvalitet og volum for kulturskoledriften videre. Bærum kommune er opptatt av å ha et godt faglig kulturskoletilbud, men vil peke på at en eventuell forskrift må legge stor vekt på lokal egenart, lokale løsninger og lokalt behov. Bærum kommune bidrar gjerne med gode forslag dersom departementet starter arbeidet med å utvikle forskrifter.

Maksimumspris

Utvalget foreslår å gjeninnføre maksimumspris for skolepenger på kr. 2000 pr. år. Ordningen ble avvirket da Stortinget la statsstøtten pr. kulturskoletime inn i rammetilskuddet til kommunene i 2004. Da ordningen ble avvirket hadde maksimumsprisen vært kr. 1600 pr. år i mer enn 10 år. Bærum kommune ønsker ikke at det på ny innføres nasjonal maksimumspris, men at prisnivået besluttes av den enkelte kommune.

Bærum kommune støtter prinsippet om et "kulturskoletilbud til en rimelig pris", men har i perioden etter 2004 funnet det nødvendig å heve prisen for tilbudet gradvis til kr. 4280. Dette har vært gjort for å kunne opprettholde omfanget av tilbudet. Dersom Bærum kommune måtte redusere prisnivået til en nasjonal maksimumspris lavere enn kr. 4280.- forutsetter det at bortfallet av inntekt kompenseres fullt ut.

Stimuleringsmidler

I 2010 fikk alle landets kulturskoler anledning til å søke på stimuleringsstilskudd, totalt 40 millioner. Søknadene skulle formes som enkeltprosjekter og oppfylle et sett av kriterier. Kulturskoleutvalget foreslår to tilskuddsordninger for videre kulturskoleutvikling; utviklingsmidler og stimuleringsmidler.

Kulturskolen trenger slike tilskuddsordninger, men Bærum kommune ønsker å peke på at kulturskolene er lokalt forankret, og med ulike behov og utgangspunkt. Vi finner det derfor viktig å presisere at slike midler må fordeles etter antall i grunnskolealder, slik som for eksempel DKS-midlene. Midlene bør blant annet kunne disponeres til å redusere ventelistene der disse er særlig lange.

Sandvika 16.02.2011

Øyvind Wee
kommunalsjef